

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts vpvb@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

07.11.2019

Atzinums Nr. 4-03/19

Par Lokālplānojuma nekustamā īpašuma “Valsts mežs 94880040040” zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 9488 001 0023 daļai Vides pārskatu

Valkas novada dome 2019. gada 7. oktobrī Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk – Birojs) ir iesniegusi lokālplānojuma nekustamā īpašuma “*Valsts mežs 94880040040*” zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 9488 001 0023 daļai Valkas pagastā, Valkas novadā (turpmāk – Lokālplānojums) stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – SIVN) vides pārskatu (turpmāk – Vides pārskats). SIVN veica un Vides pārskatu sagatavoja SIA “*Plānošanas eksperti*” (turpmāk – Izstrādātāja).

Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Novērtējuma likums) 23. pieci *prim* panta sestā daļa noteic, ka Birojs sniedz atzinumu par Vides pārskatu, ņemot vērā Vides pārskata atbilstību normatīvo aktu prasībām un izraudzītā risinājuma pamatojumu, kā arī nosaka termiņus, kādos izstrādātājs pēc plānošanas dokumenta apstiprināšanas iesniedz kompetentajai institūcijai ziņojumu par plānošanas dokumenta īstenošanas tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi, arī Vides pārskatā neparedzētu ietekmi. Turpat noteikts, ka gadījumā, ja izraudzītais risinājums nav pietiekami pamatots, Birojs atzinumā norāda iebildumus, kas ņemami vērā, lemjot par plānošanas dokumentu apstiprināšanu.

Šis Biroja atzinums par Vides pārskata projektu sagatavots atbilstoši Novērtējuma likuma 23. pieci *prim* panta sestās daļas prasībām, vērtējot izraudzītā risinājuma pamatojumu un tā ietekmes uz cilvēku veselību un vidi būtiskumu, un tajā ietverti iebildumi, kas ņemami vērā, lemjot par plānošanas dokumenta apstiprināšanu.

I. Vides pārskatā ietvertā informācija un izraudzītā risinājuma pamatojums:

Lokālplānojuma Vides pārskats atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr.157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” IV nodaļas “*Vides pārskatā iekļaujamā informācija*” (turpmāk - Noteikumi Nr.157) 8. punktā noteiktajam ietver šādu informāciju:

1. Lokālplānojuma galvenie mērķi un risinājumi

- 1.1. Vides pārskatā ietverta informācija par Lokālplānojuma un tā ietekmes novērtēšanas mērķiem, ar plānošanas dokumenta īstenošanu saistītajiem jaunajiem risinājumiem, kā arī vides problēmām un ietekmes aspektiem, kas ar šādu risinājumu īstenošanu varētu būt saistīti.
- 1.2. Lokālplānojuma izstrādes mērķis ir mainīt teritorijas plānojumā noteikto teritorijas izmantošanas mērķi no meža teritorijas uz rūpnieciskas apbūves teritoriju nolūkā veikt

derīgo izrakteņu ieguvi 5,81 ha platībā. Funkcionālā zonējuma maiņa nepieciešama, pamatojoties uz Valkas novada teritorijas plānojuma 2015.- 2027. gadam (turpmāk – Teritorijas plānojums) teritorijas apbūves un izmantošanas noteikumu (turpmāk – TIAN) 866.12. punktu, kurš ietver prasību, ka gadījumā, ja derīgo izrakteņu ieguves vieta atrodas funkcionālajā zonējumā *Mežu teritorijas (M)* un pārsniedz 2 ha platību, tai ir jāizstrādā lokālplānojums, paredzot funkcionālā zonējuma maiņu uz zonējumu *Rūpnieciskas apbūves teritorija (R2)*.

- 1.3. SIVN procedūra Lokālplānojuma izstrādei tika piemērota ar Biroja 2018. gada 20. decembra lēmumu Nr.4-02/89 “*Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*”, kurā secināts, ka ar Lokālplānojumu tiktu radīti priekšnosacījumi tādas paredzētās darbības īstenošanai, kas atbilst Novērtējuma likuma 2. pielikuma 2. punkta 1. apakšpunkta darbībām (derīgo izrakteņu ieguve 5 ha vai lielākā platībā).
- 1.4. Atbilstoši Lokālplānojuma dokumentācijai Lokālplānojumu paredzēts izstrādāt saskaņā ar spēkā esošo Teritorijas plānojumu un Valkas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2037. gadam, atbilstoši kam derīgo izrakteņu ieguve un pārstrāde ir viena no Valkas novadā attīstāmām saimniecības jomām. Izvērtējis Vides pārskatu un Lokālplānojuma redakciju, Birojs konstatē, ka ar plānošanas dokumentu paredzētas izmaiņas teritorijas izmantošanas un apbūves nosacījumos, kas Lokālplānojuma teritorijai noteikti ar Valkas novada Teritorijas plānojumu – paredzēts izmainīt funkcionālo zonējumu, kā arī precizēt un noteikt TIAN. Lokālplānojums pēc savas būtības aizstāj Teritorijas plānojumu attiecīgajai novada daļai un kā būtiskākās ar Lokālplānojuma īstenošanu paredzētās izmaiņas teritoriju izmantošanai un attīstībai ir konstatējamas sekojošas:
 - 1.4.1. pašlaik Lokālplānojuma teritorija atbilstoši Teritorijas plānojumam iekļauta funkcionālajā zonā *Mežu teritorija (M)*. Ar Lokālplānojumu plānots mainīt teritorijas funkcionālo zonējumu no *Mežu teritorija (M)* uz *Rūpnieciskas apbūves teritorija (R2)*;
 - 1.4.2. Lokālplānojuma TIAN tiek noteikti šādi galvenie teritorijas izmantošanas veidi – derīgo izrakteņu ieguve, inženiertehniskā infrastruktūra, transporta lineārā infrastruktūra, transporta apkalpojošā infrastruktūra. Teritorijas papildizmantošanas veidi netiek noteikti;
 - 1.4.3. Tā kā Lokālplānojuma teritorija atrodas lauku apvidū, Lokālplānojuma risinājumi paredz noteikt no jauna veidojamās zemes vienības minimālo platību 2 ha. Ņemot vērā, ka Lokālplānojuma teritorijā nav plānots attīstīt apbūvi, citi teritorijas izmantošanas un apbūves parametri (piemēram, būvju maksimālais augstums, apbūves blīvums) Lokālplānojuma TIAN netiek noteikti;
 - 1.4.4. Lokālplānojuma TIAN iestrādāts, ka Lokālplānojuma piekļuve organizējama no AS “*Latvijas valsts meži*” ierīkota ceļa.
- 1.5. Izstrādātāja Vides pārskatā kā vienīgo salīdzinājumu starp plānošanas risinājumu alternatīvām ir izvērtējusi “0” alternatīvu, t.i. – situāciju, ja Lokālplānojums netiek izstrādāts, tiek saglabāts esošais plānotais (atļautais) zemes izmantošanas veids.
- 1.6. **Saistībā ar plānotajiem attīstības virzieniem un mērķiem Birojs norāda un konstatē tālāk minēto:**
 - 1.6.1. Veicot Lokālplānojuma SIVN, būtiski ņemt vērā, ka SIVN un paredzēto darbību ietekmes uz vidi novērtējumam ir atšķirīgi mērķi un uzdevumi, kas viens otru neaizstāj. SIVN tiek veikts plānošanas dokumentiem, kas paredz priekšnoteikumus Novērtējuma likuma 1. vai 2. pielikuma darbību īstenošanai, attiecīgi šīs procedūras tvērumā ietilpst vērtējums par to, vai attiecīgā teritorija ir/nav piemērota kādam izmantošanas veidam, vērtējums par to, vai ir/nav konfliktējošas intereses, izsvērums

par esošajām un iespējamām vides problēmām un plānošanas, arī izvietojuma un ierobežojumu, risinājumiem (jo īpaši – alternatīvām), ar kādiem šādas problēmas iespējams novērst, mazināt vai pārvaldīt. SIVN tvērumā neietilpst konkrētas AS “*Latvijas valsts meži*” paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējums, priekšlikumu izstrāde šādas darbības ietekmes novēršanai vai samazināšanai (tam paredzēts ietekmes sākotnējais izvērtējums un ietekmes uz vidi novērtējums). Tā kā konkrētu risinājumu vērtēšana nav Lokālplānojuma un tā SIVN uzdevums, tad attiecīgi arī Birojs par tiem nesniedz savu atzinumu. Lokālplānojuma izstrāde un tā iespējama apstiprināšana nozīmē, ka vispārīgi teritorijā perspektīvā var tikt realizēta derīgo izraksteņu ieguve, ja tā atbilst Lokālplānojuma nosacījumiem.

- 1.6.2. Saskaņā ar Novērtējuma likuma 1. panta 7. punktu un Noteikumu Nr.157 8.7. punktu Vides pārskatā identificē, apraksta un izvērtē plānošanas dokumenta un iespējamo alternatīvu ietekmi uz vidi, ņemot vērā Lokālplānojuma izstrādes mērķus un teritoriju, kura varētu tikt ietekmēta. Dažādu risinājumu novērtēšanas mērķis ir izvēlēties un pamatot piemērotāko risinājumu. Birojs secina, ka Vides pārskatā faktiski netiek apskatītas un vērtētas plānošanas risinājumu alternatīvas. Kā vienīgā alternatīva aplūkota “0” alternatīva, kad tiek saglabāta dabā esošā situācija. Pēc būtības šāda pieeja drīzāk atbilst Noteikumu Nr.157 8.3. punkta prasībai novērtēt esošo vides stāvokli un tā attīstību, ja plānošanas dokuments netiek īstenots, nevis plānošanas alternatīvas novērtējumam, kādu paredz Novērtējuma likuma 1. panta 7. punkts. Tik tālu, cik tas attiecas uz Lokālplānojuma teritorijā īstenojamās ieceres alternatīvām (piemēram, ieguves dziļums, platība, tehnoloģijas) jeb konkrētiem risinājumiem derīgo izraksteņu ieguvei, tāda būs nepieciešams izsvērt un vērtēt, veicot ietekmes uz vidi sākotnējo izvērtējumu, kad būs zināmi jau konkrētāki risinājumi plānotās darbības nodrošināšanai. Tomēr plānošanas stadijā būtu nepieciešams apsvērt un analizēt (caur to pamatojot) vismaz dažādus nosacījumus, kādi tiek noteikti Lokālplānojuma TIAN. Birojs secina, ka TIAN ir iekļauti arī salīdzinoši konkrēti nosacījumi, kuri Vides pārskatā identificēti kā risinājumi ietekmes novēršanai un samazināšanai, tomēr izsvērums jeb lēmumu pieņemšanas ceļš (kā līdz šiem nosacījumiem nonākts, vērtējot arī esošo vides stāvokli) Vides pārskatā atspoguļojas tikai daļēji. Gan Vides pārskats, gan pats plānošanas dokuments kvalitatīvi vairāk iegūtu, ja atbilstoši SIVN veikšanas jēgai un plānošanas dokumenta veidam Vides pārskatā būtu vismaz priekšlikumu līmenī apsvērti alternatīvie plānošanas risinājumi vai TIAN nosacījumi (ne tikai “0” alternatīva). Šādā veidā salīdzinātas – dažādās alternatīvas varētu palīdzēt Valkas novada pašvaldībai nonākt pie izsvērta, izvērtējumā balstīta risinājuma, kurā būtu ņemta vērā arī pakāpe, kādā viena vai otra alternatīva pastiprina, rada jaunas vai gluži otrādi – risina vides problēmas. Konkrētajā gadījumā šī SIVN procedūras iespēja nav pilnvērtīgi izmantota.

2. Esošais vides stāvoklis, jo īpaši teritorijās, kuras plānošanas dokuments var būtiski ietekmēt, iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots

- 2.1. Vides pārskata esošās situācijas raksturojumā sniegta Izstrādātājam pieejamā un papildus noskaidrotā informācija par Lokālplānojuma teritoriju, tai skaitā teritorijas pašreizējo stāvokli. Birojs secina, ka Lokālplānojuma SIVN izstrādē izmantota informācija, kas apkopota jau esošajos novada attīstības programmas un teritorijas plānojuma dokumentos, izmantoti Valkas novada pašvaldības un tās institūciju sniegtie dati, Dabas aizsardzības pārvaldes u.c. institūciju rīcībā esošā informācija, kā arī izmantota interneta vidē pieejamā informācija. Lokālplānojuma izstrādes ietvaros 2016. gadā teritoriju apsekojusi un atzinumu par konstatētajām dabas vērtībām sniegusi sertificēta sugu un biotopu eksperte. 2017. gada augustā pēc AS “*Latvijas valsts meži*” pasūtījuma SIA “*Geo Eko Risinājumi*” attiecībā uz

plānoto derīgo izrakteņu ieguvi Lokālplānojuma teritorijā ir izstrādājusi smilts – grants un smilts atradnes ģeoloģisko izpēti.

2.2. Vides pārskatā koncentrēti ietverta informācija par Lokālplānojuma teritorijas esošo izmantošanu un vides aspektiem, kas saistīti ar esošajām dabas vērtībām, ģeoloģiju un hidroloģiju, ainavu un kultūrvidi. Rezumējoši, – galvenajos ietekmes aspektos – secināms:

2.2.1. Lokālplānojuma teritorija atrodas Valkas novada Valkas pagastā aptuveni 3 km attālumā no Igaunijas robežas, 9 km attālumā uz ziemeļrietumiem no Valkas pilsētas, 1,6 km attālumā uz ziemeļrietumiem no apdzīvotas vietas *Pedele* un aptuveni 1,6 km attālumā uz ziemeļrietumiem no valsts vietējās nozīmes autoceļa (V236) *Valka – Pedele – Ērgeme*.

2.2.2. Lokālplānojuma teritorija ietver salīdzinoši nelielu platību – 5,81 ha, un tā ir neliela daļa no zemes vienības, kuras kopējā platība ir 932,27 ha. Lokālplānojuma zemes vienība atrodas AS “*Latvijas valsts meži*” īpašumā, blakus tai atrodas gan fizisku personu, gan juridisku personu īpašumā esoši nekustamie īpašumi.

2.2.3. Ģeomorfoloģiski Lokālplānojuma teritorija atrodas Sakalas augstienē, Ērgemes paugurainē. Absolūtās augstuma atzīmes Lokālplānojuma teritorijā un tā apkārtnē mainās no 65,4 metri līdz 68,2 metri virs jūras līmeņa.

2.2.4. Lokālplānojuma teritorijā derīgo materiālu veido glaciofluviālie nogulumi, kas sastāv no smalkgraudainas, vidējgraudainas, rupjgraudainas smilts un smilts – grants materiāla.

2.2.5. Derīgie izrakteņi līdz izpētītajam dziļumam iegul gan virs, gan zem gruntsūdens līmeņa.

2.2.6. Smilts un smilts – grants slāņkopas biezums Lokālplānojuma teritorijā mainās no 8,5 līdz 14,7 metriem.

2.2.7. Lokālplānojuma teritorija atrodas aptuveni 200 m attālumā no ūdensteces *Pedeles upe*. Lielā daļā upes tecējuma gultne ir regulēta.

2.2.8. Teritorijai nav piekļuves valsts vai pašvaldības autoceļiem.

2.2.9. Tuvākās viensētas (*Circeņi*, *Ziediņi* un *Mežuļi*) atrodas aptuveni 1 km attālumā.

2.2.10. Lokālplānojuma teritorija atrodas blakus agrākai derīgo izrakteņu vietai – Circeņu karjeram, kas vairs netiek izmantots.

2.2.11. Lokālplānojuma teritorija atrodas Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta ainavu aizsardzības zonā.

2.2.12. Tuvākā īpaši aizsargājamā dabas teritorija - *Natura 2000*, ir dabas liegums “*Burgas pļavas*”, tā atrodas aptuveni 6,6 km uz dienvidaustrumiem no plānotās darbības vietas.

2.2.13. Lokālplānojuma darbības zonai rietumos pieguļošajā teritorijā atrodas Latvijā un Eiropas Savienībā īpaši aizsargājams meža biotops – *Veci vai dabiski boreāli meži* (biotops kods – 9010*) labā kvalitātē.

2.2.14. Lokālplānojuma teritorija atrodas slēgtā ainavā ar tuvām skatu perspektīvām – mežā, kopumā līdzienā apvidū ar nelieliem, lēzeniem reljefa pacēlumiem un pazeminājumiem.

2.3. Novērtējis sniegto informāciju, Birojs secina, ka Vides pārskatā ir iekļauta informācija par Lokālplānojuma teritoriju, kas ļoti koncentrēti raksturo galvenos vides aspektus un dabas vērtības. Informācija sniegta kontekstā ar Lokālplānojumā paredzētajām teritorijas izmantošanas izmaiņām un plānotajiem risinājumiem, pieņemot, ka tajā tiks veikta derīgo

izrakteņu ieguve. Tomēr vairākos aspektos Vides pārskats nesniedz pietiekamu informāciju par darbības vietas un tās apkārtnes vides stāvokli. Šāda informācija kontekstā ar paredzētajām izmaiņām plānošanas dokumentos ir būtiska, jo Lokālpilnošuma risinājumi nevar tikt izstrādāti atrauti no apkārtējā vides stāvokļa, līdz ar to ziņas par esošo situāciju ir uzskatāmas par būtisku Vides pārskata sastāvdaļu. **Biroja ieskatā Vides pārskatā iztrūkst šāda informācija:**

- 2.3.1. Vides pārskatā būtu iekļaujamas ziņas par līdzšinējo derīgo izrakteņu ieguvi un pašreizējiem vides apstākļiem blakus teritorijā esošajā pamestajā Circeņu karjerā, tostarp izvērtējot nepieciešamību veikt karjera rekultivācijas darbus. Vides pārskatu nepieciešams papildināt ar attiecīgo informāciju, īpašu uzmanību pievēršot ainavas veidošanas pasākumu nepieciešamības apzināšanai.
- 2.3.2. No pieejamās informācijas Birojs nevar izslēgt, ka smilts-grants un smilts ieguve tiks veikta ar ūdens atsūkņēšanu un novadīšanu tuvākajā ūdenstecē, kas ir Latvijas/Igaunijas robežupe - *Pedele*. Pazemes ūdeņu novadīšana var būt tieši saistīta ar ūdensteces hidroloģisko režīma un ekoloģiskā stāvokļa izmaiņām, kas var būt īpaši nozīmīgi, ja ūdenstecē sastopami īpaši aizsargājami biotopi vai sugas. Līdz ar to Vides pārskats papildināms ar konkrētās ūdensteces raksturojumu un ekoloģisko stāvokļa vērtējumu.
- 2.3.3. Derīgā izrakteņa transportēšana ietekmēs ceļu tehnisko stāvokli, potenciāli radot neērtības apkārtējiem iedzīvotājiem, līdz ar to Vides pārskats jāpapildina ar informāciju par esošo satiksmes intensitāti iespējamajos transportēšanas maršrutos, kā arī apkārtējās teritorijas autoceļu segumu un kvalitāti.
- 2.3.4. Īstenojot Lokālpilnošuma teritorijā paredzētās darbības, iespējama ietekme uz apkārtējās teritorijas hidromelioratīvo stāvokli, kā arī viensētu individuālo ūdensapgādi, līdz ar to Vides pārskatā iekļaujama informācija par darbības vietas un tuvākās apkārtnes hidromelioratīvo stāvokli, iespēju robežās ņemot vērā derīgā izrakteņa izstrādes metodi un meliorācijas sistēmas pārkārtošanas risinājumus, ja tādi nepieciešami.
- 2.3.5. Gaisa kvalitātes pasliktināšanās un trokšņa iespējamā ietekme, t.sk. uz pievedceļiem ir vēl viena ietekme, kura detalizēti un kompleksi pašlaik nav izvērtējama, bet atkarībā no derīgo izrakteņu izstrādes intensitātes varētu būt nozīmīga. Līdz ar to Vides pārskatā būtu jāiekļauj plašāka informācija par esošo vides stāvokli trokšņa un gaisa piesārņojuma aspektā, ņemot vērā arī tuvākajā apkārtņē notiekošo saimniecisko darbību (pamatojums tam, ka teritorija var būt piemērota plānotajai funkcionālā zonējuma maiņai). Ja tuvākajā apkārtņē nav nozīmīgu trokšņa un gaisa piesārņojuma avotu, arī tas norādāms Vides pārskata attiecīgajā nodaļā.

3. Ar plānošanas dokumentu saistītās būtiskās ietekmes uz vidi un alternatīvu izvērtējums

- 3.1. Vides pārskats nodaļa, kurā definējamas ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas, ietver īsu uzskaitījumu jomām, kurām plānošanas procesā ir jāpievērš īpaša uzmanība: slodze uz apkārtējo vidi, kas saistīta ar derīgo izrakteņu ieguves un transportēšanas laikā radītām emisijām gaisā, troksni, satiksmes intensitātes pieaugums un tā radītā potenciālā noslodze uz apdzīvotajām vietām transportēšanas maršrutā, iespējamās hidroģeoloģiskā režīma izmaiņas, iespējama ietekme uz ainavu, iespējama ietekme uz Lokālpilnošumam pieguļošo īpaši aizsargājamo meža biotopu – *Veci vai dabiski boreāli meži* (biotopa kods – 9010*).
- 3.2. Vides pārskatā vispārīgi vērtētas ietekmes, kas var būt saistītas ar Lokālpilnošuma teritorijas izmantošanu atbilstoši tam paredzētajam mērķim. Analizētas tādas ar derīgo izrakteņu ieguvi

saistītas ietekmes kā troksnis, gaisa kvalitātes izmaiņas no derīgo izrakteņu ieguves procesiem un mobiliem emisiju avotiem (transporta), ainavas izmaiņas, ņemot vērā plānoto teritorijas rekultivāciju.

3.3. Izstrādātāja norādījusi, ka plānošanas dokumenta realizācijas rezultātā paredzamas gan pozitīvas, gan negatīvas ietekmes, summārās ietekmes, kā arī noteikts to iedarbības laiks (īslaicīgās, ilglaicīgās).

3.4. Kopumā Birojs secina, ka SIVN ietvaros ir noteiktas un izvērtētas teritorijas izmantošanas maiņas rezultātā paredzamās galvenās iespējamās ietekmes, tomēr to izvērtējums veikts tik koncentrētā veidā, ka tas nesniedz pilnīgu priekšstatu par visiem ar paredzēto darbību saistītajiem aspektiem. Biroja ieskatā, šis Vides pārskata trūkums nav tik ievērojams, lai nodotu Vides pārskatu pārstrādei, īpaši ņemot vērā, ka saskaņā ar Novērtējuma likumu Lokālpārskata teritorijā paredzētajai darbībai jāveic sākotnējais ietekmes uz vidi izvērtējums, tomēr **Vides pārskats uzlabojams, tajā veicot norādītos papildinājumus, tostarp:**

3.4.1. Tā kā derīgo izrakteņu ieguve atkarībā no izstrādes dziļuma un paņēmieniem var būt priekšnoteikums hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņām gan ieguves vietā, gan tai pieguļošajā teritorijā, šim apstāklim ir pievēršama īpaša vērība, izvērtējot, vai Lokālpārskata TIAN nav nepieciešams noteikt kādus ierobežojumus arī konkrētiem ieguves risinājumiem (piemēram, tehniskajiem paņēmieniem, dziļumam) šādā aspektā. Vides pārskatā nepieciešams ievērtēt teritorijas hidroloģiskos un hidroģeoloģiskos apstākļus un jāizdara secinājumi par iespējamo ietekmi, teritorijas piemērotību funkcionālās zonas maiņai. Gadījumā, ja derīgais materiāls tiktu iegūts, izmantojot tehnoloģiju, kas paredz veikt atsūknētā gruntsūdens novadīšanu Pedeles upē, Vides pārskats būtu papildināms arī ar vērtējumu par atsūknētā gruntsūdens novadīšanas iespējām un pieļaujamību (hidroloģiskā režīma izmaiņām). Uz paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz Pedeles upi 2018. gada 23. augusta vēstulē Nr.4.8/4285/2018-N-E "Par ietekmes uz vidi stratēģisko novērtējumu" uzmanību vēršusi arī Dabas aizsardzības pārvalde.

3.4.2. Tāpat Vides pārskatā izvērtējama iespēja derīgo izrakteņu izvešanai izmantot apkārtnes autoceļu tīklu, ņemot vērā esošo autoceļu segumu, kvalitāti un noslodzi.

3.4.3. Ar Vides pārskatu nepieciešams pamatot, ka derīgo izrakteņu ieguves platību paplašināšana Lokālpārskata teritorijā ir pieļaujama un piemērota teritorijas atļautās izmantošanas veids, ka apkārtnes teritorija (ievērtējot esošo vides stāvokli, pastāvošās vides problēmas, infrastruktūras pieejamību un stāvokli) sagaidāmās vides ietekmes spēs absorbēt, ka netiks radīti jauni vides konflikti vai tie tiks savlaicīgi risināti, novērsti un mazināti ar plānotajiem TIAN. Vides pārskatā pašlaik iztrūkst atspoguļojums pamatojumam šādā griezumā, tādēļ Vides pārskatu nepieciešams papildināt.

4. Risinājumi iespējamās ietekmes uz vidi samazināšanai

4.1. Vides pārskatā apkopoti risinājumi, kas Lokālpārskata izstrādes gaitā paredzēti negatīvās ietekmes uz vidi samazināšanai. Izvērtējot Lokālpārskatā dokumentāciju, Birojs konstatē, ka Lokālpārskatā iestrādāti šādi risinājumi ietekmes uz vidi mazināšanai:

4.1.1. Paredzēts, ka Lokālpārskata teritorijā, īstenojot paredzēto darbību, jānodrošina trokšņa līmenis saskaņā ar jomu regulējošiem normatīvajiem aktiem, kā arī jāparedz pasākumi gaisa kvalitātes nepasliktināšanai. Biroja ieskatā šādi Lokālpārskata TIAN ietvertie teritorijas izmantošanas un apbūves nosacījumi ir vispārēji secinājumi, kas jau izriet no ārējiem normatīvajiem aktiem un to ietveršana Lokālpārskata TIAN, iespējams, ir noderīga (piemēram, informē par dažādiem ietekmju veidiem, kam teritorijas izmantošanā pievēršama uzmanība), tomēr tie neregulē un neparedz īpašas prasības

ietekmes novēršanai vai mazināšanai TIAN izpratnē.

- 4.1.2. Atbilstoši Lokālplānojumam derīgo izrakteņu ieguves laukuma konfigurācija plānojama tā, lai ap Latvijā un Eiropas Savienībā īpaši aizsargājamiem meža biotopiem, kas atrodas blakus Lokālplānojuma teritorijai, tiktu saglabāta vismaz 10 metru plata buferjosla bez saimnieciskas darbības. Birojs pozitīvi vērtē, ka jau šajā plānošanas stadijā ir iesaistīts sugu un biotopu eksperts un uzskata, ka sugu un biotopa ekspertes norādījumi ņemami vērā veicot paredzētās darbības ietekmes uz vidi sākotnējo izvērtējumu.
 - 4.1.3. Lokālplānojumā iestrādāts risinājums, ka derīgo izrakteņu ieguves darbi ir jāorganizē secīgi, veidojot līdz 5 - 6 metru augstas kāples (nevis stāvas vienlaidu nogāzes), un rekultivācijas darbu ietvaros jāveic nogāžu planēšana.
 - 4.1.4. TIAN noteikts, ka nolūkā samazināt putekļu un trokšņu emisijas ārpus atradnes teritorijas, pa atradnes robežām, neskarot Latvijā un Eiropas Savienībā īpaši aizsargājamus meža biotopus, jāveido rekultivācijai uzglabājami augsnes vaļņi.
 - 4.1.5. Pēc derīgo izrakteņu ieguves, veicama derīgo izrakteņu ieguves teritorijas rekultivācija saskaņā ar rekultivācijas projektu.
 - 4.1.6. Noteikts, ka piekļuve Lokālplānojuma teritorijai organizējama no AS “*Latvijas valsts meži*” ceļa.
- 4.2. Kopumā secināms, ka Vides pārskatā vispārīgi ir noteiktas un vērtētas iespējamās ietekmes uz vidi, kas saistītas ar Lokālplānojuma izstrādi un īstenošanu, tā izstrādes gaitā ir meklēti risinājumi teritorijas izmantošanas radīto ietekmju mazināšanai, tajā skaitā precizētas prasības un nosacījumi derīgo izrakteņu secīgai ieguvei un izstrādāti piekļuves risinājumi. Tāpat paredzētas papildus prasības īpaši aizsargājama biotopa aizsardzībai un vispārēji nosacījumi piesārņojuma mazināšanai. Minētie aspekti vērtējami pozitīvi, jo Lokālplānojuma TIAN ietvertas normas derīgo izrakteņu ieguves vietas izveidei, vienlaikus Birojs atkārtoti vērš uzmanību, ka ar šo atzinumu sniedz vērtējumu Lokālplānojuma plānošanas risinājumiem, kas ir faktiskās izmaiņas Teritorijas plānojumā (tiek mainīts zonējums no *Mežu teritorijas (M)* uz *Rūpnieciskās apbūves teritorijas (R2)*), bet paredzētai darbībai pirms derīgo izrakteņu ieguves plānotajai darbībai jāveic ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums, kā arī jāizstrādā derīgo izrakteņu ieguves projekts, kurā iekļaujamās jau daudz konkrētākas prasības, kas vērstas arī uz vides aizsardzību.

5. Iespējamie kompensēšanas pasākumi

Saskaņā ar likuma “*Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām*” 43. panta nosacījumiem kompensēšanas pasākumi ir jānosaka, ja plānošanas dokuments ietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*NATURA 2000*) ekoloģiskās funkcijas, integritāti un ir pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem. Atbilstoši Vides pārskatam ar Lokālplānojumu paredzētās izmaiņas Teritorijas plānojumā nav tādas, kas varētu būt priekšnoteikums ietekmei uz Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijām (*NATURA 2000*), tādēļ kompensēšanas pasākumi nav jānosaka.

6. Plānošanas dokumenta iespējamās būtiskās pārrobežu ietekmes izvērtējums

Īstenojot Lokālplānojumu, nav sagaidāma būtiska pārrobežu ietekme.

7. Paredzētie pasākumi monitoringa nodrošināšanai

Vides pārskata sadaļā *Paredzētie pasākumi plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa nodrošināšanai* ietverta informācija par iespējamiem informācijas avotiem, taču nav ietverti konkrēti priekšlikumi par monitoringam izmantojamajām vides indikatoru grupām.

Birojs ieskatā Vides pārskata plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa nodrošināšanai var tikt izmantotas, piemēram, šādas indikatoru grupas: virszemes ūdeņu kvalitāte, gaisa kvalitāte un trokšņu līmenis. Vides pārskats jāpapildina ar konkrētiem izvēlētajiem indikatoriem.

8. Vides pārskata sabiedriskā apspriešana

Birojs secina, ka plānošanas dokumenta un Vides pārskata sagatavošanas ietvaros sabiedrībai (iedzīvotājiem, sabiedriskajām organizācijām un institūcijām u.c.) ir bijusi iespēja izteikt savu viedokli sabiedriskās apspriešanas laikā. Plānošanas dokumenta un Vides pārskata publiskās apspriešanas laikā nav tikuši saņemti iedzīvotāju ieteikumi. Institūciju atzinumu apkopojums skatāms Vides pārskata nodaļā *Vides pārskata sagatavošanas procedūra un iesaistītās institūcijas, sabiedrības līdzdalība un rezultāti*.

Vides pārskata sagatavošanas laikā notikušas konsultācijas ar Valsts vides dienesta Valmieras reģionālo vides pārvaldi, Dabas aizsardzības pārvaldi un Veselības inspekciju. Konsultācijas ar kompetentajām institūcijām tikušas uzsāktas laicīgi, institūcijām un sabiedrībai tikusi dota iespēja izteikt savu viedokli par plānošanas dokumentu un Vides pārskatu.

Vienlaikus Birojs norāda, ka sabiedriskās apspriešanas gaita Vides pārskatā atspoguļota nepilnīgi un Vides pārskatu ieteicams papildināt ar iztrūkstošo informāciju par notikušajiem sabiedrības līdzdalības pasākumiem.

Izvērtētā dokumentācija:

Valkas novada domes 2019. gada 7. oktobra vēstule Nr.3.9/19/1273, Lokālplānojuma nekustamā īpašuma “Valsts mežs 94880040040” zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 9488 001 0023 daļai Valkas pagastā, Valkas novadā stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskats.

Piemērotās tiesību normas:

1. Likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” V¹ nodaļa;
2. Likuma “Par zemes dzīlēm” I, II, III, IV nodaļa;
3. Teritorijas attīstības plānošanas likuma 5., 7. pants;
4. Sugu un biotopu aizsardzības likuma III nodaļa;
5. Ministru kabineta 2002. gada 22. janvāra noteikumu Nr.34 “Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī” 6. pants;
6. Ministru kabineta 2002. gada 12. marta noteikumi Nr.118 “Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti”;
7. Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr.157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” III, IV, V, VI, VII, VIII daļa;
8. Ministru kabineta 2009. gada 3. novembra noteikumi Nr.1290 “Noteikumi par gaisa kvalitāti”;
9. Ministru kabineta 2013. gada 30. maija noteikumu Nr.240 “Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” 144. punkts, 3. pielikums;
10. Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumi Nr.16 “Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” II nodaļa;
11. Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumi Nr. 628 “Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem”.

Biroja viedoklis:

Lokālplānojuma nekustamā īpašuma “Valsts mežs 94880040040” zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 9488 001 0023 daļai Valkas pagastā, Valkas novadā stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma **Vides pārskats precizējams/papildināms, ievērtējot un ņemot vērā šī Biroja atzinuma 2.3., 3.4., 6. un 7. punktā norādīto.**

Atbilstoši Novērtējuma likuma 23. pieci *prim* panta sestās un septītās daļas prasībām Birojs konstatē:

1. **Lokālplānojuma nekustamā īpašuma “Valsts mežs 94880040040” zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 9488 001 0023 daļai Vides pārskats kopumā atbilst normatīvo aktu prasībām, tomēr atbilstoši šajā atzinumā norādītajam, tajā veicami papildinājumi.**
2. **Lai konstatētu nekustamā īpašuma “Valsts mežs 94880040040” zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 94880010023 daļas Lokālplānojuma īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, Izstrādātājam, izmantojot valsts vides monitoringa un citus pieejamos datus, vismaz vienu reizi plānošanas periodā (2026. gadā) jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz (arī elektroniskā veidā) Vides pārraudzības valsts birojā. Vadoties no labas pārvaldības prakses un lietderības apsvērumiem, Birojs rekomendē darbības ierosinātajiem un pašvaldībai izvērtēt iespējas šo monitoringa ziņojumu apvienot ar plašākas apkārtnes/novada teritorijas plānošanas monitoringu.**

Tāpat vēršam uzmanību, ka Valkas novada pašvaldībai atbilstoši Noteikumu Nr.157 27. punktā noteiktajam jā sagatavo informatīvais ziņojums par to, kā plānošanas dokumentā integrēti vides apsvērumi, kā ņemts vērā Vides pārskats, Biroja atzinums un sabiedriskās apspriešanas rezultāti, jāsniedz izvēlēta risinājuma pamatojums un jānorāda pasākumi ietekmes monitoringam. Tāpat jā sagatavo un atbilstoši Noteikumu Nr.157 28. un 29. punktā noteiktajam jāpublicē paziņojums par plānošanas dokumenta pieņemšanu.

Direktora vietniece –

Piesārņojuma novērtēšanas daļas vadītāja (paraksts*)

I.Kramzaka

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu